

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jitky Denemarkové a soudkyň Mgr. Patricie Adamičkové a Mgr. Andrey Grycové v právní věci

žalobkyně: **S. L.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátkou JUDr. Zuzanou Špitálskou
sídlem Plzeňská 232/4, 150 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká kancelář pojistitelů**, IČO 70099618
sídlem Milevská 2095/5, 140 00 Praha 4 - Krč
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Gregůrkem
sídlem Husovo nám. 82/10, 266 01 Beroun

o náhradu újmy na zdraví, k odvolání žalobkyně i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 24. března 2022, č. j. 57 C 177/2021 – 85,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé I **potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu I. stupně **se** v zamítavém výroku o věci samé II **mění** tak, že žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni 2 000 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení 8,5 % ročně z této částky od 13. 7. 2021 do zaplacení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. H.

- III. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku o soudním poplatku III **mění** jen tak, že částka činí 57 710 Kč, jinak **se** v tomto výroku **potvrzuje**.
- IV. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na nákladech řízení před soudy obou stupňů 45 524 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokátky JUDr. Zuzany Špitálské.
- V. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výrocih o nákladech státu V a VI **mění** tak, že žalovaná **je povinna** zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 4 částku 7 810,59 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

- Rozsudkem ze dne 24. 3. 2022 soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 3 772 110 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,5 % ročně od 13. 7. 2021 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci rozsudku (I.), zamítl žalobu o uložení povinnosti žalované zaplatit žalobkyni částku 2 000 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,5 % ročně od 13. 7. 2021 do zaplacení (II.), dále uložil žalované povinnost zaplatit České republice - Obvodnímu soudu pro Prahu 4 soudní poplatek 188 606 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (III.), žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení 288 040,50 Kč k rukám právní zástupkyně žalobkyně do tří dnů od právní moci rozsudku (IV.), dále žalobkyni uložil povinnost zaplatit České republice - Obvodnímu soudu pro Prahu 4 na náhradě nákladů řízení 2 706,37 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku (V.) a žalované uložil povinnost zaplatit České republice - Obvodnímu soudu pro Prahu 4 na náhradě nákladů řízení 5 104,22 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (VI.).
- Soud I. stupně rozhodoval o žalobě na náhradu škody na zdraví ve formě ztížení společenského uplatnění, kdy žalobkyně požadovala po žalované částku 5 772 110 Kč s příslušenstvím, když při dopravní nehodě 25. 11. 2019 způsobené řidičem vozidla xxx RZ xxx, řízeného T. K., v důsledku nepřiměřené rychlosti došlo k vyjetí vozidla mimo vozovku, k převrácení vozidla kolem podélné osy. Žalobkyně jako spolujezdkyně v předmětném vozidle utrpěla vážná zranění spočívající ve zlomenině 1., 4. až 6. krčního obratle, poranění krční míchy (myelopatie v etáži 5. a 6. krčního obratle), drobný lem krváčení do obalu míchy ve výši 1. až 4. obratle, diskoligamentózní poranění mezi 1. a 2. krčním obratlem a mezi 3. a 4. krčním obratlem s těžkou obrnou všech končetin; její zranění si vyžádala hospitalizaci až do 2. 3. 2020, během které prodělala žalobkyně opakovaně operace krční páteře, 3. 12. 2019 jí byla provedena tracheostomie, když do 6. 12. 2019 byla připojena na umělou plicní ventilaci. Předmětné vozidlo ke dni dopravní nehody nebylo pojištěno z titulu odpovědnosti za újmu způsobenou jeho provozem, proto žalobkyně uplatnila nárok na plnění z garančního fondu dle § 24 zákona 168/1999 Sb. proti žalované. Rozsudkem Okresního soudu Brno-venkov sp. zn. 2 T 129/2020 z 13. 5. 2021 byl řidič vozidla T. K. uznán vinným ze spáchání přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 odst. 1 a 2 tr. zákoníku, byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců. Žalobkyně požadovala po žalované na ztížení společenského uplatnění částku 14 000 000 Kč s odůvodněním, že z důvodu těžkého poranění krční páteře a nevratného poškození krční míchy a následného kvadrupostižení – ochrnutí všech končetin, kdy tato zranění utrpěla žalobkyně ve věku xxx, ztratila žalobkyně do budoucna veškeré možnosti prožití kvalitního života, naplnění svých snů a přání, je přitom odkázána setrvale na pomoc třetích osob. Její poranění míchy je nevratné, přetrvává xxx, xxx i xxx; byl jí přiznán invalidní důchod pro invaliditu III. stupně, když pracovní schopnost poklesla o 80 %; před úrazem vedla žalobkyně aktivní život, sportovala, jezdila na kole, plavala, vedla aktivní společenský a kulturní život, pracovala jako xxx v domově důchodců a chtěla absolvovat ošetrovatelský kurs a udělat si řidičský průkaz; v důsledku úrazu přišla o možnost pokračovat v aktivním životě, pracovat, rozvíjet své záliby a je vyloučena z možnosti založit rodinu. Pokud žalovaná poskytla žalobkyni dosud částku 8 227 890 Kč a znalečné (znalecký posudek MUDr.

Hude), pokládala žalobkyně tuto částku za nedostatečnou.

3. Dle žalobkyně náhrada poskytnutá žalovanou neodpovídá zásadám slušnosti ani následkům utrpěného úrazu; Metodika Nejvyššího soudu je pouze podpůrným a nezávazným podkladem pro stanovení celkové výše náhrady; v konkrétním případě žalobkyně utrpěla nejtěžší poškození zdraví s fatálními následky ve věku xxx, je sociálně izolovaná, zůstala jí jen nejbližší rodina, na kterou je odkázána; poukázala na obdobné případy řešené Obvodním soudem pro Prahu 1 sp. zn. 12 C 28/2005 ze dne 24. 9. 2008, kdy poškozenému trpícímu paraplegií dolních končetin a těžkou poruchou pohybové funkce horních končetin (pokud utrpěl úraz ve věku 28 let) byla přiznána částka 14 458 000 Kč spolu s mimosoudním plněním celkem 14 994 000 Kč; dále odkazovala na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 sp. zn. 23 C 307/2007, kdy poškozenému ve věku 37 let trpícímu kvadruplegií s amputací dolní končetiny byla přiznána náhrada na ZSU 13 050 720 Kč a mimosoudně 1 714 560 Kč; dále poukázala na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 20 Co 417/2004, kdy poškozené trpící kvadruplegií a poškozením mozku ve věku 28 let bylo přiznáno na ZSU 13 617 000 Kč, spolu s mimosoudním plněním celkem 16 988 400 Kč; dále poukázala na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 11 C 82/2005, kdy poškozené ve věku 17 let pro těžký úraz s následkem kvadruplegie a ochrnutí bránice bylo přiznáno na ZSU 14 488 200 Kč (při základu 75 %), při 100% základu by jí náležela náhrada 19 317 600 Kč.
4. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby, když nespороvala průběh ani následky nehody a skutečnost, že předmětné vozidlo, kterým byla způsobena nehoda, nebylo pojištěno z titulu odpovědnosti za škodu z provozu vozidla; stejně tak nespороvala poskytnuté plnění 8 227 890 Kč a částky 17 900 Kč (za znalecký posudek MUDr. Pavel Hude, Ph.D.); ztížení společenského uplatnění v uvedené výši však pokládala žalovaná za dostatečné, když znalec zpracoval znalecký posudek v souladu s Metodikou Nejvyššího soudu (znalec přihlédl k věku žalobkyně a navýšil satisfakci o 35 %).
5. Soud I. stupně po provedení dokazování blíže specifikovanými listinami včetně rozsudku Okresního soudu Brno-venkov ze dne 13. 5. 2021 sp. zn. 2 T 129/2020 ve spojení se znaleckým posudkem MUDr. Hude (znalec z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví) ve spojení s výpovědí tohoto znalce i po výpovědi svědkyně L. L. (xxx žalobkyně) vzal za prokázané, že dne 25. 11. 2019 v obci xxx došlo v důsledku nepřiměřené rychlosti k vyjetí vozidla Xxx RZ xxx, řízeného T. K., mimo vozovku, k převrácení vozidla kolem podélné osy, kdy žalobkyně utrpěla jako spolujezdkyně poškození citovaná v bodě 5. odůvodnění rozsudku; její poranění si vyžádala hospitalizaci od 25. 11. 2019 do 2. 3. 2020, když během hospitalizace prodělala opakované operace, byla jí provedena 3. 12. 2019 tracheostomie a až do 6. 12. 2019 byla připojena na umělou plicní ventilaci; k vozidlu Xxx nebylo k datu 25. 11. 2019 sjednáno pojištění za újmu způsobenou jeho provozem; viník nehody byl uznán vinným spácháním přechinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 odst. 1 a 2 trestního zákona a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců a trestu zákazu řízení motorových vozidel podle rozsudku Okresního soudu Brno-venkov sp. zn. 2 T 129/2020; žalobkyně uplatnila nárok u žalované dne 24. 3. 2021 na zaplacení ztížení společenského uplatnění v částce 14 000 000 Kč, dle likvidačního dopisu z 25. 11. 2019 žalovaná uhradila žalobkyni 8 227 890 Kč na ZSU a nákladech na vypracování znaleckého posudku 17 900 Kč. Žalobkyně je od 9. 12. 2020 uznána invalidní, dle posudkového lékaře se žalobkyně nachází v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, trpí xxx, xxx xxx, denní aktivity má těžce omezeny, toto bylo hodnoceno horní hranicí procentuálního rozmezí, odpovídající invaliditě III. stupně, k poklesu pracovní schopnosti došlo o 80 %, žalobkyně pobírá invalidní důchod pro invaliditu III. stupně, trpí xxx xxx a xxx xxx v souvislosti se změnou kvality života po úraze, xxx xxx poruchou, má problémy xxx, trpí xxx xxx, xxx, má xxx xxx (dle lékařské zprávy Fakultní nemocnice xxx MUDr. M.). Ze znaleckého posudku MUDr. Pavla Hude ze 14. 3. 2021 soud I. stupně zjistil rozsah nevratného zdravotního poškození žalobkyně v důsledku

Shodu s prvopisem potvrzuje J. H.

6. Po citaci ustanovení § 1 a § 24 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla shledal soud I. stupně žalovanou pasivně věcně legitimovanou, když újma byla způsobena žalobkyni provozem nepojištěného vozidla po komunikaci, kdy žalobkyně se oprávněně domáhá zaplacení peněžité újmy dle § 2957 a § 2958 občanského zákoníku představující ztížení společenského uplatnění za újmu způsobenou škůdcem při provozu motorového vozidla, když viník nehody byl uznán vinným přčínem ublížení na zdraví z nedbalosti, újma vzniklá žalobkyni je v příčinné souvislosti s předchozím protiprávním jednáním škůdce. Soud I. stupně citoval závěry uvedené v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 2245/2017, 6 Tdo 1309/2019, když smyslem náhrady za ztížení společenského uplatnění dle § 2958 občanského zákoníku je odčinění nemajetkové újmy vyvolané zásahem do zdraví, které je nejcennější složkou osobnostních práv každého člověka. Za situace, kdy s účinností od 1. 1. 2014 neexistuje předpis pro stanovení výše náhrady a kdy výše této náhrady je plně ponechána na úvaze soudu, vyšel soud I. stupně ze zásadního požadavku vytrpěnou zdravotní újmu žalobkyně vyvážit peněžitou náhradou, když přesné exaktní zjištění finančního ekvivalentu s ohledem na poškození nejcennější lidské hodnoty je značně diskutabilní a kdy nelze přesně kvantifikovat nemajetkovou újmu; za tím účelem soud musí vycházet z tzv. zásad slušnosti pro určení výše náhrady, která musí být dostatečně odůvodněna konkrétními kritérii daného případu, požadavkem předvídatelností rozhodnutí a legitimního očekávání účastníka (a to s odkazem na judikaturu specifikovanou v bodě 24. odůvodnění). Pokud soudní praxe od roku 2014 využívá za účelem výkladu § 2958 občanského zákoníku nezávaznou pomůcku označenou jako Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (publikováno pod Re

63/2014), uzavřel soud I. stupně že Metodika má doporučující charakter, směřuje ke sjednocování soudní i mimosoudní praxe, je však nutno přihlížet ke konkrétním okolnostem daného případu. Pokud žalobkyně uplatnila požadavek na doplacení částky 5 772 110 Kč za ztížení společenského uplatnění (celkově požadovala 14 000 000 Kč) po zjištění trvalého a nevratného rozsahu poškození zdraví žalobkyně a s ohledem na nepříznivou prognózu jejího zdravotního stavu i nutnost celodenní asistence druhé osoby, při invaliditě žalobkyně III. stupně a poklesu pracovní činnosti ve výši 80 %, právě s ohledem na věk žalobkyně (xxx), její předchozí životní perspektivy, možnosti a předchozí zájmy, které žalobkyně zcela ztratila v důsledku nehody a je tak připravena o lepší budoucnost /splnění jejích přání, zájmů, založení rodiny, navázání partnerského vztahu/, dospěl soud I. stupně k závěru, že odpovídající zásadám přiměřenosti a proporcionality mezi přiznanou výší náhrady za ztížení společenského uplatnění a utrpěnou újmou (III. ÚS 350/03 a Pl. ÚS 50/05) je přiznání ZSU vyšší než vyčíslil znalec shora dle Metodiky; vyšel ze závěrů, že faktické vyloučení žalobkyně z běžného života je vysoké, blíží se posouzení posudkovým lékařem, když procentuální hodnocení provedené znalcem MUDr. Hudem dle Metodiky (vyjádřeno 42,79 %) je nepřiměřeně nízké vzhledem k faktickému zdravotnímu stavu žalobkyně a prakticky nulovým možnostem žalobkyně realizovat se v osobním i pracovním životě (žalobkyně není schopna vykonávat žádnou činnost, do budoucna lze očekávat zhoršení zdravotního stavu, je trvale odkázána na péči třetí osoby, může se pouze dívat na televizi a užívat joystick v pravé ruce). Soud I. stupně přihlížel k individuálním okolnostem daného případu, kdy medicínské posouzení uvedeným znalcem modifikoval právě s ohledem na dopady nehody do poměrů poškozené žalobkyně, přihlédl k jejímu věku a ztrátě lepší budoucnosti (dle citované Metodiky znalec neshledal důvody pro zvyšování ZSU dle způsobu uvedeného v bodě 29. odůvodnění rozsudku) ve smyslu § 2957 občanského zákoníku (pro neexistenci předchozího nadprůměrného či výjimečně intenzivního zapojení žalobkyně do společenských aktivit). Soud posoudil i slovní hodnocení zdravotního stavu žalobkyně v rámci výpovědi znalce, toto shledal částečně rozporným s procentuálním ohodnocením ztráty lepší budoucnosti znalce. Pokud žádný z účastníků nenavrhoval vypracování nového znaleckého posudku, v zájmu ekonomie řízení a po provedeném dokazování dospěl k závěru, že míra postižení procentuálně vyčíslená posudkovým lékařem se blíží v případě žalobkyně realitě (80% vyřazení z pracovního procesu), když zhodnotil částky přiznané v obdobných sporech poškozeným dle bodu 31. odůvodnění rozsudku. Za celkovou přiměřenou částku za ztížení společenského uplatnění pokládal částku 12 000 000 Kč, pokud bylo plněno mimosoudně 8 227 890 Kč, přiznal žalobkyni zbývající částku 3 772 110 Kč včetně blíže specifikovaného příslušenství, co do zbývající částky 2 000 000 Kč žalobu zamítl. Vyšel rovněž ze závěrů rozsudku Městského soudu v Praze, č. j. 20 Co 417/2004-45 i 62 Co 144/2009-204, když u žalobkyně nedošlo k poškození mozku ani řeči (žalobkyně může přitom volně dýchat), míru poškození u žalobkyně shledal nižší než v porovnávaných judikátech, rovněž zhodnotil okolnost, že dle Metodiky Nejvyššího soudu výše částky za ztrátu lidského života stanovená v roce 2021 (v době ustálení zdravotního stavu žalobkyně) ve výši 14 244 000 Kč při zohlednění míry postižení žalobkyně by odpovídala principům slušnosti v částce 12 000 000 Kč i požadavku legitimního očekávání (§ 13 OZ). O povinnosti žalované zaplatit soudní poplatek rozhodl dle § 2 odst. 3 věta první zákona 549/1991 Sb. v situaci, kdy byla žalobkyně od soudního poplatku osvobozena a soud jejímu návrhu vyhověl, výši poplatku určil dle § 6 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. O nákladech řízení rozhodl dle § 142 odst. 3 o. s. ř., kdy výše plnění závisela na úvaze soudu; žalobkyni přiznal právo na náhradu nákladů řízení v částce 288 040,50 Kč při tarifní hodnotě 5 772 110 Kč a odměně za 1 ze 7 úkonů právní pomoci v částce 31 420 Kč a za 1 úkon právní pomoci za 15 710 Kč, po připočtení 8 paušálních náhrad hotových výdajů a 21% DPH náklady vypočetl částkou 288 040,50 Kč. S odkazem na ustanovení § 148 odst. 1 o. s. ř. s ohledem na výsledek řízení uložil žalobkyni povinnost zaplatit 2 706,37 Kč a s ohledem na výsledek sporu a procesní neúspěch žalované ve výši 65,35 % uložil povinnost žalované doplatit na nákladech státu 5 104,22 Kč.

7. Proti zamítavému výroku II. podala žalobkyně včasné a přípustné odvolání z důvodu nesprávného

právního posouzení věci. Souhlasila se závěrem soudu I. stupně, že v individuálním případě žalobkyně není možno postupovat mechanicky podle Metodiky Nejvyššího soudu, a to s přihlédnutím k míře vyřazení žalobkyně z reálného života a požadavku legitimního očekávání účastnice na předvídatelném soudním rozhodnutí; právě s ohledem na rozsah mimořádného poškození zdraví žalobkyně navrhla změnit výrok II. napadeného rozsudku a žalobkyni přiznat další částku 2 000 000 Kč spolu s úrokem z prodlení od 13. 7. 2021 do zaplacení. Poukázala právě na závěry rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 20 Co 417/2004 a 62 Co 144/2009, kdy pro srovnání právě s těmito obdobnými případy poškození zdraví shledala odvolatelka důvodným odškodnění žalobkyně zvýšit. Rovněž žalobkyně poukazovala na srovnatelný případ dle rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 sp. zn. 23 C 307/2009 a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 11 C 82/2005. U žalobkyně se jedná však o jinou situaci, kdy žalobkyně vnímá celkově svoji nepříznivou situaci, to vede k prohlubování jejího špatného psychického stavu, žalobkyně vnímá i trvalou odkázanost na péči jiné osoby, žalobkyně zcela ztratila soběstačnost, proto celková náhrada 14 000 000 Kč není nikterak nepřiměřeně vysoká při výchozí rámcové částce ZSU pro rok ustálení zdravotního stavu 14 244 400 Kč kdy celková náhrada ZSU po případných zvýšeních by neměla přesahovat dvojnásobek základní rámcové částky požadované žalobkyní. Navrhla proto změnit napadený rozsudek ve výroku II. a žalobě vyhovět v plném rozsahu.

8. Proti vyhovujícímu výroku a závislým výrokům podala včasné a přípustné odvolání i žalovaná. Zdůraznila, že i přes rozsah poškození zdraví žalobkyně a potřebu celodenní asistence třetí osoby má žalobkyně zachování částečné hybnosti horních končetin, může ovládat dlaní invalidní vozík, nedošlo u ní k poškození mozku, k poruchám myšlení či gnostických funkcí, žalobkyně může komunikovat s okolím. Žalovaná poukazovala na závěry znaleckého posudku MUDr. Pavla Hude, Ph.D., MHA s odkazem na Metodiku Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, když podle Metodiky by ZSU činilo 6 094 733 Kč, s ohledem na věk žalobkyně bylo toto navýšeno znalcem o 35 % na 8 227 890 Kč. Žalovaná nepochybovala, že uvedená Metodika má doporučující charakter, přesto podle názoru odvolatelky se soud nesprávně od této Metodiky odchýlil, nezhodnotil, že i uvedená Metodika umožňuje kvantifikovat ztrátu výjimečně lepší budoucnosti, hodnocení podle Metodiky je z podstaty věci komplexnější, kdy nelze vycházet pouze z nemožnosti výkonu výdělečné činnosti. Ačkoliv soud se od Metodiky odchýlil, současně poukazoval na tuto Metodiku při snížení nebo zvýšení základní částky s ohledem na intenzitu předchozího /ne/zapojení poškozené do společenských aktivit. Odvolatelka pokládala za nesrovnatelné vyčíslení procentní míry omezení žalobkyně vypočtené dle Metodiky s procentním vyjádřením poklesu pracovní schopnosti pro účely stanovení stupně invalidity, v tomto směru pokládá závěry soudu I. stupně za zmatečné. Soudu I. stupně vytýkala, že neprovedl srovnání i s jiným případem navrhovaným žalovanou, tj. s rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 5 sp. zn. 4 C 506/2005 ve spojení s potvrzujícím rozsudkem Městského soudu v Praze sp. zn. 15 Co 351/2009. Rovněž žalovaná nesouhlasila s výší vyměřeného soudního poplatku (s odkazem na položku 3 Sazebníku zákona o soudních poplatcích), rovněž nesouhlasila ani s výší přisouzených nákladů řízení žalobkyní, neboť tarifní hodnota v řízení o nároku na náhradu nemajetkové újmy na zdraví dle § 2958 občanského zákoníku činí dle § 9 odst. 4 advokátního tarifu 50 000 Kč, odměna za 1 úkon právní služby tak činí 3 100 Kč (25 Cdo 3771/2020, 25 Cdo 2060/2020, 25 Cdo 1901/2018), kdy nelze při stanovení odměny advokáta postupovat v těchto sporech podle § 7 ve spojení s § 8 advokátního tarifu. Žalovaná navrhla napadený rozsudek ve vyhovujícím výroku I. změnit a žalobu o zaplacení částky 3 772 110 Kč s příslušenstvím zamítnout, žalované neuložit povinnost zaplatit soudní poplatek, ani povinnost k úhradě nákladů řízení žalobkyni před soudy obou stupňů, naopak navrhla uložit žalobkyni povinnost k úhradě nákladů státu a dále povinnost k úhradě nákladů řízení žalované.
9. Při odvolacím jednání žalobkyně doplnila, že pro srovnání obdobných případů a zvýšení ztížení společenského uplatnění lze vyjít i z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1984/2020

z 26. 4. 2022, kdy tamní žalobkyni ve věku 51 bylo přiznáno na odškodnění 7 350 000 Kč, ve srovnání s žalobkyní v tomto řízení však poškození tamní žalobkyně bylo podstatně méně významné; ve vztahu k rozhodnutí o nákladech řízení navrhl žalobkyně nevycházet z rozhodnutí 25 Cdo 3771/2020 s ohledem na předchozí neustálenou soudní praxi ve vztahu k rozhodování o nákladech řízení.

10. Při odvolacím jednání žalovaná odkázala pro případ srovnání na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 11 C 82/2005, který dle žalované není využitelný, kdy poškozený nezletilý (ve věku 17ti let, i při přihlédnutí ke spoluzavinění na vzniklé škodě) utrpěl významnější poškození zdraví než žalobkyně v tomto sporu.
11. Odvolací soud za účelem srovnání obdobných případů v zájmu předvídatelnosti rozhodnutí (§ 13 občanského zákoníku), doplnil dokazování rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 11 C 82/2005 z 21. 11. 2008 a sp. zn. 25 Cdo 3174/2005 ze dne 20. 12. 2006 i 25 Cdo 1491/2009 a po takto doplněném dokazování po přezkoumání napadeného rozsudku včetně předcházejícího řízení (§ 212 a § 212a o. s. ř.) dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je opodstatněné, zatímco odvolání žalované do věci samé není důvodné, je však opodstatněné ve vztahu k rozhodnutí o nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky navzájem.
12. Soud I. stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu za účelem zjištění rozsahu poškození žalobkyně v důsledku předmětné dopravní nehody a dospěl ke správným skutkovým zjištěním přehledně uvedených pod body 5 až 14 a 17 odůvodnění prvostupňového rozsudku, s ohledem na správnost zjištění a stručnost lze v tomto směru odkázat na výstižné odůvodnění soudu I. stupně; shodně se soudem I. stupně shledává odvolací soud doplňování dokazování revizním znaleckým posudkem již nadbytečným.
13. Soud I. stupně dospěl i ke správnému závěru o pasivní legitimaci žalované, správně přitom vyšel z blíže specifikovaných ustanovení zákona č. 168/1999 Sb. (ve spojení se zákonem č. 361/2000 Sb.), rovněž správně s ohledem na datum škodné události (dopravní nehoda 25. 11. 2019) vyšel z ustanovení § 2957 a následujících občanského zákoníku (ve znění účinném od 1. 1. 2014), kdy správně posoudil splnění předpokladů pro přiznání zadostiučnění žalobkyni, když s ohledem na rozsah poškození a zásadní změnu perspektiv žalobkyně shledal překážku lepší budoucnosti poškozené žalobkyně. Odvolací soud plně souhlasí se závěry soudu I. stupně v souladu se zásadami „slušnosti“ (§ 2958 OZ) pro případ odškodnění žalobkyně s omezenou využitelností tzv. Metodiky k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (Rc 63/2014) a i závěrů důvodové zprávy k § 2958 občanského zákoníku; v tomto směru soud I. stupně logicky, přehledně a přezkoumatelným způsobem odůvodnil, proč právě v tomto konkrétním individuálním případě žalobkyně vyšel při stanovení tíženi společenského uplatnění pouze podpůrně a částečně z této Metodiky, kdy právě s ohledem na výrazný rozpor mezi závěry znaleckého posudku MUDr. Hude, který stanovil míru vyřazení poškozené ze životních činností v rozsahu 42,79 %, zatímco při uznání invalidity III. stupně dle posudkového lékaře mělo dojít k poklesu pracovní činnosti žalobkyně o 80 %, s přihlédnutím k reálnému stavu žalobkyně a prakticky nulové perspektivě v budoucnosti, správně odůvodnil závěr, že pro případ zadostiučnění je nutno vyjít z obdobně použitelné dosavadní judikatury, konkrétně provedl správně srovnání s případem řešeným v rozsudku Městského soudu v Praze sp. zn. 20 Co 417/2004 i 62 Co 144/2009 (jak uvádí výstižně v bodě 31 odůvodnění prvostupňového rozsudku), své úvahy o orientační použitelnosti Metodiky a obecným důvodům pro vypracování této Metodiky logicky a výstižně odůvodnil pod body 23 až 31 odůvodnění rozsudku; odvolací soud se k těmto závěrům připojuje. Shodně se soudem I. stupně tak v souladu se zásadou slušnosti akcentovanou zákonodárcem spatřuje odvolací soud důvod pro přiznání vyššího odškodnění žalobkyni, než by vyplývalo z výpočtu znalce MUDr. Hude, který provedl výpočet dle kritérií uvedených v předmětné Metodice.

14. V souladu s požadavkem předvídatelnosti rozhodnutí a nutnosti provést srovnání s obdobnými případy poškozených však odvolací soud za účelem stanovení konečné částky odškodnění z titulu ztížení společenského uplatnění doplnil dokazování (§ 213 o. s. ř.) níže citovanou judikaturou a rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 4, když si tak zajistil dostatečný podklad pro částečně odlišné právní posouzení pouze ve vztahu k částce odškodnění z titulu nemajetkové újmy žalobkyně, kdy odvolací soud vyšel z individuality daného případu, zásady přiměřenosti a proporcionality mezi přiznanou výší náhrady za ztížení společenského uplatnění a způsobenou újmou (III. ÚS 350/03, Pl. ÚS 50/05) při respektování zásady slušnosti vyplývající z § 2958 OZ.
15. Z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ve věci nezletilé žalobkyně (17 let) proti pojišťovně ve sporu o náhradu škody na zdraví odvolací soud přitom zjistil, že tamní žalobkyni při přihlédnutí k 25% zavinění na škodné události byla přiznána rozsudkem ze dne 21. 11. 2008 v součtu částka 14,48 miliónů Kč v situaci, kdy v důsledku nehody utrpěla tamní žalobkyně zlomeninu krční páteře ve výši druhého obratle, poranění míchy, následně kompletní ochrnutí s nemožností spontánního dýchání a nutnosti dočasné srdeční stimulace, následně u ní došlo ke kvadruplegii a plegii bránice, kdy byla trvale upoutána na lůžko a na umělou plicní ventilaci a kdy vyžadovala celodenní péči druhé osoby; bez přihlédnutí ke spoluzavinění by činilo 100% odškodnění 19,317 miliónů Kč, v případě žalobkyně se však jedná o „postižení v nižším rozsahu“, čemuž by odpovídalo nižší odškodnění než u tamní 17leté žalobkyně. Z rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 3174/2008 ve věci poškozeného muže ve věku 23, ve sporu vedeném proti pojišťovně o náhradu škody na zdraví bylo při 20% spoluzavinění poškozeného na škodné události přiznáno v součtu 10,298 miliónů Kč na ztížení společenského uplatnění, když v důsledku rozsáhlých poranění po dopravní nehodě z listopadu 2002 byl tamní žalobce vyrazen ze společenského, kulturního a rodinného života zcela, byl nepohyblivý, odkázán na lůžko a trvalou péči jiné osoby při plné inkontinenci, nemohl mluvit ani číst, při 100% odškodnění by tak činilo toto řádově 14 000 000 Kč. Pokud žalobkyně poukazovala při odvolacím jednání na závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1984/2020 (rozhodnutí z 26. 4. 2022) jednalo se o poškozenou, která se z titulu pracovního úrazu domáhala náhrady škody na zdraví, a to ve věku 51 let, kdy v pracovněprávním sporu bylo postupováno podle nařízení vlády 276/2015, o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobeného pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, když v tamním sporu byla přiznána žalobkyni v součtu částka 7,37 miliónů Kč /jedná se přitom o nesrovnatelné věkové kategorie obou poškozených/.
16. Jak správně uváděl soud I. stupně, právě v tomto individuálním případě shledává i odvolací soud důvody pro stanovením vyšší částky z titulu ztížení společenského uplatnění nad rámec přiznané částky uvedené ve vyhovujícím výroku o věci samé I, po doplnění obdobných případů využitelných pro srovnání uzavírá odvolací soud, že shledává důvody pro změnu zamítavého výroku a přiznání další částky 2 000 000 Kč žalobkyni právě s přihlédnutím k mimořádným okolnostem daného případu.
17. Odvolací soud pokládá za vhodné pro předmětné srovnání závěry soudu I. stupně uvedené v bodě 31 odůvodnění rozsudku, na tyto odkazuje, avšak ve srovnání s těmito případy dospívá odvolací soud k závěru, že je možno přistoupit i k dalšímu zvýšení, a to ve spojení se závěry vyplývajícími z doplněného dokazování odvolacím soudem. Pokud se jedná o rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 11 C 82/2005, utrpěla tamní žalobkyně závažnější poškození zdraví ve srovnání s touto žalobkyní, i při 25% spoluzavinění na vzniklé škodě jí byla přiznána částka 14,48 miliónů Kč, je však nutno přihlédnout k tomu, že v tamním řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 4 došlo k nehodě v roce 2005 a přiznání odškodnění v roce 2008, i za předpokladu, že jiný právní předpis nestanoví „valorizaci“ náhrad odpovídající ztížení společenskému uplatnění, nelze dle názoru odvolacího soudu odhlédnout od určitého ekonomického i společenského posunu v mezidobí a nepřiznat žalobkyni v součtu celkem částku 14 000 000 Kč (po započtení mimosoudně

vyplacené náhrady), když pro případ srovnání lze vyjít pouze z částečné použitelnosti rozsudků Nejvyššího soudu ČR 25 Cdo 3147/2005 – úraz 23letého muže, kterému bylo přiznáno při spoluzavinění odškodnění 14 000 000 Kč, který sice v důsledku úrazu nemůže mluvit ani číst (na rozdíl od žalobkyně), k předmětnému úrazu však došlo již v roce 2002, kdy tamní žalobce mohl alespoň částečně realizovat své pracovní záměry a osobní přání, případně rodinný život, alespoň do věku 23 let (ve srovnání s jedenadvacetiletou žalobkyní); pokud se jedná o srovnání s případem řešeným v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 1491/2009 nejedná se dle názoru odvolacího soudu o případ zcela srovnatelný; v tamním rozhodnutí žalobce ve věku 17ti let utrpěl v důsledku vážných zranění při nehodě na motocyklu ochrnutí dolní poloviny těla, trpěl křečemi v dolní polovině těla, bolestmi zad, měl problémy s vylučováním, ačkoliv se mohl věnovat studiu, měl pouhrazové potíže (deprese) a trvalou změnu osobnosti, byl schopen přes určitý fyzický handicap a nutnost dopomoci druhou osobou zapojovat se do života, v případě žalobkyně se jedná bohužel o situaci odlišnou. Pokud pro srovnání byl proveden důkaz rozsudkem Nejvyššího soudu ČR 21 Cdo 1984/2020, kdy výsledkem řízení bylo celkové přiznané částky 7,37 miliónů Kč, je pro účely srovnání využitelné toto rozhodnutí pouze v tom ohledu, že tamní žalobkyně utrpěla úraz ve věku 51 let, mohla tedy „prožít plnohodnotný život po dalších 30 let“ na rozdíl od žalobkyně, která utrpěla úraz ve věku xxx a která prakticky ztratila veškeré perspektivy na realizaci osobního, rodinného života, na realizaci svých zájmů a změně profesního života (nemožnost absolvovat řidičský výcvik pro řízení motocyklu, absolvování kurzu a změna profese), když kromě zdravotních postižení, která správně zjistil soud I. stupně se v důsledku fyzického utrpení i sociální izolace od svých přátel a vrstevníků u žalobkyně projevuje dlouhodobé zhoršování psychického stavu, tento stav lze bohužel v budoucnu dle znalce i předpokládat, prognóza vede k závěru o očekávaném zhoršení stavu, kdy žalobkyně je v péči psychologa, psychiatra, zcela je vyřazena ze sociálního života (s výjimkou odkázanosti na svoji sestru a matku), kdy nezvládá běžné obslužné činnosti včetně jídla; dle názoru odvolacího soudu je nutno hodnotit i tu skutečnost, že v relativně nízkém věku žalobkyně pracovala v domově důchodců, dle přiložené fotografie, kterou soud provedl důkaz, byla v kolektivu oblíbená, měla tak určité sociální citění pro práci v této oblasti, kdy si hodlala zvyšovat svoji kvalifikaci a čtenými zájmy tak využívat svůj volný čas.

18. Při vědomí skutečnosti, že nelze provést zcela exaktní vyčíslení finančního ekvivalentu za utrpěnou škodu a zcela tak nahradit škodu na zdraví po utrpěné nehodě, kdy se jedná o nejcennějším lidskou hodnotu – zdraví, shledal odvolací soud důvody k dalšímu zvýšení částky z titulu ztížení společenského uplatnění, a to celkem na částku 14 000 000 Kč. Rovněž přihlížel soud i k tomu, že žalobkyni nebyly sníženy v důsledku nehody intelektuální schopnosti, žalobkyně nepochybně vnímá prakticky svoji nulovou perspektivu, odkázanost na třetí osobu, což vede až k úvahám o suicidních pokusech a k prohlubování nepříznivého psychického stavu. Odvolací soud nesouhlasí se závěrem žalované, že rozhodnutí soudu I. stupně je zmatečné či obtížně přezkoumatelné, pokud měl soud I. stupně poukazovat na záměry i omezenou použitelnost Metodiky v daném případě, zatímco na druhé straně provedl odklon od částek vypočtených znalcem MUDr. Hude dle této Metodiky; závěry soudu I. stupně jsou zcela srozumitelné, logické, přesvědčivé a řádně odůvodněné. Rovněž nelze opominout, že ve své výpovědi znalec MUDr. Hude (č. listu 38) sice podrobně objasnil způsob výpočtu navrhovaného ztížení společenského uplatnění dle předmětné Metodiky, současně však uváděl, že z důvodů zvláštního zřetele hodných by bylo možno provést zvýšení této částky, avšak toto právní hodnocení nepřísluší znalci, jak sám znalec správně uvedl, ale přísluší soudu.
19. Ze všech důvodů shora uvedených odvolací soud potvrdil vyhovující výrok I jako věcně správný (§ 219 o. s. ř.) a změnil zamítavý výrok II tak, že žalobkyni přiznal dalších 2 000 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení blíže specifikovaným (§ 220 o. s. ř.).
20. V závislosti na rozhodnutí ve věci samé odvolací soud rovněž změnil výrok o soudním poplatku,

když žalobkyně je ze zákona osvobozena od soudního poplatku (§ 11 odst. 2 písm. d) zákona 549/1991 Sb.) a kdy povinnost k úhradě soudního poplatku tak stíhá procesně neúspěšnou žalovanou; správně podle položky 3 bod b) Sazebníku zákona o soudních poplatcích činí však soudní poplatek 1 % z přisouzené částky, tj. v daném případě 57 710 Kč (při přiznání celkové náhrady na základě rozhodnutí soudu I. i II. stupně ve výši 5 771 000 Kč).

21. Vzhledem k tomu, že žalovaná byla procesně neúspěšná, je povinna zaplatit dle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř. žalobkyni na nákladech řízení před soudy obou stupňů celkem částku 45 524 Kč v obecné pariční lhůtě k rukám právní zástupkyně žalobkyně. Tyto náklady činí odměnu za právní zastoupení advokátem s přihlédnutím k 9 úkonů právní pomoci po 3 100 Kč (a to za úkony zmiňované soudem I. stupně po připočtení odměny za výzvu k plnění, kdy se nejedná o jednoduchou výzvu k plnění adresovanou pojišťovně, a proto nebyl důvod krátit tuto odměnu na obvyklou jednou polovinou v souvislosti s jednoduchou výzvou k plnění), za 9 úkonů právní pomoci po 3 100 Kč tak činila odměna 27 900 Kč, po připočtení 9 paušálních náhrad po 300 Kč, tj. 2 700 Kč, tato činila v součtu 30 600 Kč, po připočtení 21% DPH z této částky, tj. po připočtení 6 426 Kč, celkem za řízení před soudem I. stupně činila odměna za právní zastoupení 37 026 Kč, odměna za 2 úkony v odvolacím řízení po 3 100 Kč a 2x paušální náhrada 300 Kč činila v součtu 6 800 Kč (2x 3 100 + 2x 300), po připočtení 21% DPH z částky 6 800 Kč (tj. 1 428 Kč) činily v součtu náklady za řízení před soudy obou stupňů 45 254 Kč.
22. Odvolací soud při rozhodnutí o nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky navzájem vyšel ze závěrů rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 3771/2020, kdy ve věcech peněžité náhrady nemajetkové újmy při ublížení na zdraví podle § 2958 OZ, jež představuje zásah do osobnostního práva, činí tarifní hodnota 50 000 Kč podle § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., odvolací soud proto vycházel ze správné výše odměny za 1 úkon právní pomoci 3 100 Kč (na rozdíl od nesprávného výpočtu provedeného soudem I. stupně).
23. Dle ustanovení § 148 o. s. ř. v závislosti na procesním neúspěchu ve věci je povinna zaplatit žalovaná dosavadní náklady znalečného i svědečného v součtu 7 810,59 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 4 v obecné pariční lhůtě; v tomto směru tak byly změněny výroky V a VI napadeného rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** za podmínek uvedených v ustanovení § 237 a následujících o. s. ř. podat dovolání, a to do dvou měsíců od doručení rozsudku odvolacího soudu prostřednictvím soudu I. stupně k Nejvyššímu soudu ČR.

Praha 19. října 2022

JUDr. Jitka Denemarková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. H.